

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 361/2023-22

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ľuboša Szigetiho a zo sudcov Jany Laššákovej a Petra Molnára (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného JUDr. Emíliou Korčekovou, advokátkou Malacká cesta 5680/2B, Pezinok, proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave č. k. 5 NcC 12/2016-134 z 25. februára 2016 a rozsudku Krajského súdu v Bratislave č. k. 8 Co 149/2017-202 z 19. februára 2019 a proti uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 9 Cdo 320/2020 z 30. novembra 2022 a proti postupu Okresného súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 14 C 159/2011 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 8. marca 2023 domáha vyslovenia porušenia svojich základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a 3 a čl. 48 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) v spojení s čl. 1 ods. 1 a čl. 2 ods. 2 ústavy, podľa čl. 36 ods. 1 a 3 a čl. 38 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a práv podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 13 Dohovoru o ochrane ľudských práva a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) č. k. 5 NcC 12/2016-134 z 25. februára 2016 (ďalej len „napadnuté uznesenie krajského súdu“) a rozsudkom krajského súdu č. k. 8 Co 149/2017-202 z 19. februára 2019 (ďalej len „napadnutý rozsudok“) a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) č. k. 9 Cdo 320/2020 z 30. novembra 2022 (ďalej len „napadnuté uznesenie najvyššieho súdu“) a postupom Okresného súdu Bratislava I (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 14 C 159/2011 (ďalej len „napadnuté konanie“). Navrhuje napadnuté uznesenie a napadnutý rozsudok krajského súdu a napadnuté uznesenie najvyššieho súdu zrušiť a vec vrátiť krajskému súdu, resp. najvyššiemu

súdu na ďalšie konanie. Sťažovateľ žiada o priznanie náhrady trov právneho zastúpenia a voči okresnému súdu sa domáha i priznania finančného zadosťučinenia 9 000 eur.

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ sa v napadnutom konaní domáhal zaplata 40 208,33 eur z titulu náhrady nemajetkovej ujmy z dôvodu nesprávneho úradného postupu orgánu verejnej moci.

3. V napadnutom konaní vzniesol sťažovateľ námietku zaujatosti proti zákonnej sudkyňi, o ktorej rozhodol krajský súd napadnutým uznesením tak, že zákonnú sudkyňu nevytlúčil z pojednávania a rozhodovania veci v konaní vedenom pod sp. zn. 14 C 159/2011.

4. Okresný súd rozhodol vo veci samej rozsudkom sp. zn. 14 C 159/2011 zo 6. júna 2016.

5. Po odvolaní sťažovateľa krajský súd napadnutým rozsudkom potvrdil prvoinštančný rozsudok a žalovanému nepriznal náhradu trov odvolacieho konania.

6. Sťažovateľ podal proti napadnutému rozsudku krajského súdu dovolanie, ktoré najvyšší súd napadnutým uznesením odmietol.

7. Ústavný súd z vlastnej rozhodovacej činnosti zistil, že nálezmi sp. zn. II. ÚS 2/2017 z 15. júna 2017 a sp. zn. II. ÚS 191/2012 z 18. októbra 2012 bolo rozhodnuté o porušení základného práva sťažovateľa podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v napadnutom konaní, okresnému súdu bol daný príkaz konať, sťažovateľovi ústavný súd priznal finančné zadosťučinenie a náhradu trov konania.

II.

Argumentácia sťažovateľa

8. Napadnuté uznesenie krajského súdu, ktorým bolo rozhodnuté o námietke zaujatosti proti zákonnej sudkyňi je podľa názoru sťažovateľa „*arbitrárne a nepresvedčivo, neracionálne odôvodnené...*“.

9. Sťažovateľ argumentuje, že krajský súd mu neoznámil miesto a čas verejného vyhlásenia rozhodnutia elektronickými prostriedkami, čím mu odňal možnosť riadne konať pred súdom. Napadnutý rozsudok krajského súdu je podľa sťažovateľa arbitrárny a nepresvedčivo odôvodnený.

10. Sťažovateľ považuje napadnuté uznesenie najvyššieho súdu za arbitrárne, keďže dôvody na jeho odmietnutie neboli podľa jeho názoru dané. Uvádza, že najvyšší súd vec nesprávne právne posúdil v otázke prípustnosti dovolania.

11. V súvislosti s namietanými priet'ahmi v napadnutom konaní okresného súdu sťažovateľ argumentuje, že konanie trvá „*extrémne dlho - viac ako 11 ROKOV a 3 MESIACE, vec bola pritom po právnej a skutkovej stránke jednoduchá...*“, pričom poukázal na vyhovujúce nálezy ústavného súdu.

12. Sťažovateľ vo vzťahu k postupu okresného súdu v napadnutom konaní tiež uvádza, že mu nebol dosiaľ „*riadne a predpísaným spôsobom doručený rozsudok okresného súdu z 06. 06. 2016...*“, čím došlo k porušeniu jeho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

III.1. K namietanému porušeniu označených práv napadnutým uznesením krajského súdu a napadnutým rozsudkom krajského súdu:

13. Z čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že systém ústavnej ochrany základných práv a slobôd je rozdelený medzi všeobecné súdy a ústavný súd, pričom právomoc všeobecných súdov je ústavou založená primárne a právomoc ústavného súdu len subsidiárne („... ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd“).

14. Z princípu subsidiarity vyplýva, že právomoc ústavného súdu poskytnúť ochranu základným právam a slobodám je daná iba vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhodujú všeobecné súdy. Ústavný súd pri uplatňovaní svojej právomoci vychádza zo zásady, že ústava ukladá všeobecným súdom chrániť nielen zákonnosť, ale aj ústavnosť. Právomoc ústavného súdu sa preto uplatní až vtedy, ak nie je daná právomoc všeobecných súdov (m. m. IV. ÚS 236/07). Ak ústavný súd pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti zistí, že sťažovateľ sa ochrany svojich základných práv alebo slobôd mohol domôcť a aj domáhal využitím jemu dostupných a účinných prostriedkov nápravy pred iným (všeobecným) súdom, musí takúto sťažnosť odmietnuť pre nedostatok svojej právomoci na jej prerokovanie (m. m. IV. ÚS 115/07).

15. Vo vzťahu k napadnutému uzneseniu krajského súdu sťažovateľ uvádza, že je „*arbitrárne a nepresvedčivo, neracionálne odôvodnené...*“.

16. Hoci proti napadnutému uzneseniu krajského súdu sťažovateľ nemal možnosť podať odvolanie, o ochranu svojich označených práv sa mohol uchádzať podaním odvolania proti rozsudku okresného súdu vo veci samej, o ktorom bol oprávnený a aj povinný rozhodnúť odvolací súd. Z obsahu ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že proti prvoinštančnému rozsudku podal sťažovateľ odvolanie, ktorého súčasťou bola i argumentácia založená na porušení jeho práva na zákonného sudcu totožná s argumentáciou sťažovateľa v ústavnej sťažnosti.

17. Odvolací súd sa s predmetnou argumentáciou náležite vysporiadal predovšetkým v bode 9 napadnutého rozsudku, pričom prvoinštančný rozsudok ako vecne správny potvrdil.

18. Právomoc odvolacieho súdu rozhodnúť o odvolaní sťažovateľa vylučuje právomoc ústavného súdu, pretože argumentácia uplatnená v tejto časti ústavnej sťažnosti je totožná s argumentáciu uvedenou v odvolaní. Ústavný súd preto ústavnú sťažnosť v tejto časti odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) pre nedostatok právomoci ústavného súdu na jej prerokovanie.

19. Vo vzťahu k napadnutému rozsudku krajského súdu je argumentácia sťažovateľa uplatnená v ústavnej sťažnosti založená na námietkach, že odvolací súd mu neoznámil miesto a čas verejného vyhlásenia rozhodnutia elektronickými prostriedkami, čím mu odňal možnosť riadne konať pred súdom. Napadnutý rozsudok krajského súdu je podľa sťažovateľa arbitrárny a nepresvedčivo odôvodnený.

20. V danom prípade mal sťažovateľ k dispozícii opravný prostriedok, ktorý mu zákon na ochranu jeho základných práv účinne poskytuje. Proti napadnutému rozsudku krajského súdu mohol podať sťažovateľ dovolanie, o ktorom bol oprávnený a aj povinný rozhodnúť najvyšší súd. Z obsahu ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že proti napadnutému rozsudku krajského súdu podal sťažovateľ dovolanie, ktorého prípustnosť vyvodzoval z § 420 písm. e) a f) Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“) a § 421 ods. 1 písm. b) CSP.

21. Ústavný súd v súvislosti s predbežným prerokovaním ústavnej sťažnosti preskúmal dovolanie sťažovateľa a zistil, že námietky v ňom uplatnené sa prekrývajú s argumentáciou sťažovateľa v ústavnej sťažnosti vo vzťahu k napadnutému rozsudku krajského súdu.

22. Dovolací súd po preskúmaní argumentácie sťažovateľa viažucej sa na prípustnosť dovolania vo vzťahu k obom dovolacím dôvodom dovolanie odmietol ako neprípustné.

23. Právomoc najvyššieho súdu rozhodnúť o dovolaní sťažovateľa vylučuje právomoc ústavného súdu, pretože argumentácia uplatnená v tejto časti ústavnej sťažnosti je totožná s argumentáciu uvedenou v dovolaní. Ústavný súd preto ústavnú sťažnosť aj v tejto časti odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde pre nedostatok právomoci ústavného súdu na jej prerokovanie.

III.2. K namietanému porušeniu označených práv napadnutým uznesením najvyššieho súdu:

24. Právo na súdnu ochranu sa v civilnom sporovom konaní účinne zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých civilný súd môže konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania pred súdom vrátane dovolacích konaní, v ktorých

sa (popri všeobecných procesných podmienkach) uplatňujú aj ďalšie, osobitné procesné podmienky dovolacieho konania.

25. Ústavný súd, poukazujúc na svoju doterajšiu judikatúru, považuje za potrebné zdôrazniť, že otázka posúdenia, či sú splnené podmienky na uskutočnenie dovolacieho konania, patrí zásadne do výlučnej právomoci dovolacieho súdu, t. j. najvyššieho súdu, a nie do právomoci ústavného súdu. Z rozdelenia súdnej moci v ústave medzi ústavný súd a všeobecné súdy (čl. 124 a čl. 142 ods. 1 ústavy) vyplýva, že ústavný súd nie je alternatívou ani mimoriadnou opravnou inštanciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov, ktorých sústavu završuje najvyšší súd (m. m. II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96).

26. Sťažovateľ namietané porušenie označených práv odôvodňuje predovšetkým nedostatočným odôvodnením a nepreskúmateľnosťou napadnutého uznesenia dovolacieho súdu a nesprávnym právnym posúdením prípustnosti dovolania.

27. Ústavný súd pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti preskúmal napadnuté uznesenie najvyššieho súdu, ktorým odmietol dovolanie sťažovateľa pričom zistil, že sťažovateľ v dovolaní uplatnil oba dovolacie dôvody, teda podľa § 431 ods. 1 CSP, ktorý vymedzil vadou podľa § 420 písm. e) CSP a vadou zmätočnosti podľa § 420 písm. f) CSP, a tiež dovolací dôvod nesprávneho právneho poudenia veci (§ 432 ods. 1 CSP), pričom prípustnosť dovolania vyvodil z § 421 ods. 1 písm. b) CSP.

28. Z odôvodnenia napadnutého uznesenia vyplýva, že dovolací súd dospel k záveru, že čo sa týka dôvodu podľa § 431 ods. 1 CSP v zmysle uplatnenej vady podľa § 420 písm. e) CSP a vady zmätočnosti podľa § 420 písm. f) CSP, je dovolanie neprípustné, pretože nezistil v konaní odvolacieho súdu namietané vady.

29. V relevantnej časti odôvodnenia napadnutého uznesenia najvyšší súd okrem iného uvádza: *„Pokiaľ dovolateľ spája pochybnosti o nezaujatosti sudcu s jeho procesným postupom pri doručovaní rozsudku súdu prvej inštancie (hodnotení právnych účinkov doručovania doporučenej zásielky poštou do vlastných rúk adresáta) treba poznamenať, že dôvodom na vylúčenie sudcu nie sú okolnosti, ktoré spočívajú v procesnom postupe sudcu a v jeho rozhodovacej činnosti (§ 49 ods. 3 CSP). Postupom sa rozumejú procesné úkony sudcu, kde patrí aj doručovanie rozhodnutí. V postupe sudcu v spore sa prejavuje samotný výkon súdnictva, preto tieto okolnosti nemôžu byť samé osebe dôvodom zaujatosti sudcu. Z uvedeného aspektu sa dovolateľovi týmto dovolaním nepodarilo preukázať existenciu vady konania v zmysle § 420 písm. e) CSP.“*

30. V súvislosti s namietanou vadou zmätočnosti dovolací súd uvádza:

„... pokiaľ dovolateľ namieta vo svojom mimoriadnom opravnom prostriedku procesné pochybenia súdu prvej inštancie, tieto môžu byť predmetom dovolacieho prieskumu jedine v situácii,

ak ich výslovne vytýkal vo včas podanom odvolaní a odvolací súd vo svojom rozhodnutí tieto pochybenia neodstránil. Pokiaľ určité nedostatky súdu prvej inštancie strana namietala prvýkrát až v podanom dovolaní, tieto nemožno preskúmať v dovolacom konaní, keďže odstraňovanie prípadných nedostatkov v procesnom postupe súdu prvej inštancie patri do právomoci odvolacieho (a nie dovolacieho) súdu. Rovnako tak je potrebné uviesť, že dovolanie ako mimoriadny opravný prostriedok sa podáva proti rozhodnutiu odvolacieho súdu a ako nedostatok v postupe odvolacieho súdu nemožno v dovolaní namietat' niečo, čo nebolo predmetom odvolacieho konania (prieskumu). Odvolací súd je pri svojom rozhodovaní viazaný odvolacími dôvodmi, ktoré boli uplatnené v lehote na podanie odvolania, a ako vadu konania pred odvolacím súdom nemôže strana sporu v dovolaní namietat' niečo, čo nebolo predmetom odvolacieho prieskumu vzhľadom na obsahovú a kvalitatívnu stránku jej odvolania proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie. Dovolací súd z obsahu odvolania žalobcu (č. l. 160 a nasl. spisu) nezistil, že by žalobca v podanom odvolaní uplatnil vadu a v jej dôsledku žiadal odvolací súd o nápravu pokiaľ ide o nesprávny procesný postup súdu prvej inštancie o nedoručení rozsudku súdu prvej inštancie žalobcovi a o neoboznámení žalobcu s vyšetrovacím spisom a nemožnosti vyjadriť sa k nemu, preto jeho dovolanie v tejto časti nemožno považovať za prípustné...“

31. V reakcii na argumentáciu sťažovateľa týkajúcu sa nepreskúmateľnosti a nedostatočného odôvodnenia napadnutého rozsudku krajského súdu dovolací súd uviedol, že prijaté právne závery odvolacieho súdu a rovnako i súdu prvej inštancie považuje za primerane odôvodnené spôsobom zodpovedajúcim § 387 ods. 1 a 2 CSP, a poukázal na to, že za procesnú vadu konania v zmysle § 420 písm. f) CSP nemožno považovať to, že odvolací súd a rovnako súd prvej inštancie neodôvodnili svoje rozhodnutie podľa predstáv dovolateľa. Dovolací súd dodal, že odvolací súd v odôvodnení svojho rozsudku v dostatočnej miere reagoval na všetky pre vec relevantné odvolacie námietky sťažovateľa, pričom ich správnosťou sa dovolací súd nezaoberal. Najvyšší súd po preskúmaní veci dospel k záveru, že v posudzovanom prípade nejde o extrémne vybočenie z medzí § 393 ods. 2 CSP, ktorým by došlo k porušeniu práva sťažovateľa na spravodlivý proces.

32. Podľa dovolacieho súdu sťažovateľ nenáležite vytýka odvolaciemu súdu, že miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku mu neoznámil aj elektronickými prostriedkami na mailovú adresu: [REDAKOVANÉ]. Z gramatického a sémantického výkladu § 219 ods. 3 druhej vety CSP podľa najvyššieho súdu nepochybne vyplýva, že súd oznámi strane miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku aj elektronickými prostriedkami, (len) ak o to strana požiada. Zo spisu súdu prvej inštancie nevyplýva, že by sťažovateľ výslovne požiadal súd o oznámenie času a miesta verejného vyhlásenia rozsudku elektronickými prostriedkami; to netvrdí ani sám dovolateľ v dovolaní. K tomu, aby súd bol povinný splniť povinnosť podľa § 219 ods. 3 druhej vety CSP, nepostačuje, ak strana v komunikácii so súdom (len) uvádza okrem svojej adresy bydliska aj svoju elektronickú adresu, pričom dovolací súd poukázal na to, že osobitne vo vzťahu k sťažovateľovi už uvedené konštatoval dovolací súd v rozhodnutí sp. zn. 6 Cdo 229/2019.

33. Napokon, dovolací súd dovolanie sťažovateľa podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP odmietol podľa § 447 písm. f) CSP ako dovolanie, v ktorom dovolací dôvod nie je vymedzený spôsobom uvedeným v § 431 až § 435 CSP, keďže nekonkretizoval žiadnu právnu otázku riešenú odvolacím

súdom, neuviedol, ako ju riešil odvolací súd, ani neuviedol, ako by mala byť táto otázka správne riešená. Dovolateľ teda jasným, zrozumiteľným a nepochybným spôsobom nepochybnil správnosť hmotnoprávneho posúdenia rozhodného záveru, ktorý viedol súdy k zamietnutiu žaloby.

34. Z odôvodnenia napadnutého uznesenia možno vyvodiť, že najvyšší súd odmietnutie dovolania sťažovateľa primeraným spôsobom odôvodnil, pričom tento jeho záver nemožno považovať za arbitrárny. Ústavný súd pri preskúvaní napadnutého uznesenia nezistil žiadnu skutočnosť, ktorá by signalizovala svojvoľný postup dovolacieho súdu, t. j. postup, ktorý by nemal oporu v zákone. Z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia vyplýva, že najvyšší súd sa ústavne akceptovateľným spôsobom zaoberal a aj vysporiadal s dovolaním sťažovateľa vo vzťahu k obom dovolacím dôvodom, pričom závery, ku ktorým dospel, podrobne, jasne a zrozumiteľne vysvetlil.

35. Ústavný súd považuje za potrebné poznamenať, že dovolací súd v odôvodnení svojho rozhodnutia nemusí dať odpoveď na všetky dovolacie námietky, ale len na tie, ktoré majú pre rozhodnutie o dovolaní podstatný význam. Odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (podobne II. ÚS 114/2021 a tam citovaná judikatúra).

36. Právne závery, ktoré viedli najvyšší súd v konečnom dôsledku k odmietnutiu dovolania, majú podľa názoru ústavného súdu oporu v aplikovaných ustanoveniach Civilného sporového poriadku. Uplatnený spôsob interpretácie a aplikácie príslušných ustanovení právnych predpisov považuje ústavný súd za ústavne konformný, nepopierajúci ich účel a význam. Preto nemohol neprípustným spôsobom zasiahnuť do označených práv sťažovateľa.

37. Z uvedeného vyplýva, že medzi napadnutým uznesením najvyššieho súdu a označenými právami sťažovateľa, ktorých porušenie namieta, neexistuje taká príčinná súvislosť, na základe ktorej by ústavný súd po prípadnom prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie reálne mohol dospieť k záveru o ich porušení.

38. Napadnuté uznesenie najvyššieho súdu je z ústavného hľadiska akceptovateľné a udržateľné, a preto ústavnú sťažnosť pri predbežnom prerokovaní odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

39. Pokiaľ sťažovateľ namieta porušenie svojich označených práv podľa ústavy, listiny a dohovoru v spojení s čl. 1 ods. 1 a čl. 2 ods. 2 ústavy, ústavný súd dáva do pozornosti svoju stabilizovanú judikatúru, v ktorej zdôrazňuje, že uvedené články ústavy majú charakter ústavných princípov, ktoré sú povinné rešpektovať všetky orgány verejnej moci pri výklade a uplatňovaní ústavy. Tieto ustanovenia ústavy sú vždy implicitnou súčasťou rozhodovania ústavného súdu, t. j. aj jeho rozhodovania o porušovaní základných práv a slobôd garantovaných ústavou podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, a preto ak ústavný súd nedospeje k záveru, že boli porušené základné práva a slobody

sťažovateľa, neexistuje ani dôvod na vyslovenie porušenia označených ustanovení ústavy (m. m. IV. ÚS 119/07).

40. Ústavný súd dospel k záveru, že napadnutým uznesením a rozsudkom krajského súdu a napadnutým uznesením najvyššieho súdu nemohlo dôjsť k porušeniu označených práv sťažovateľa podľa ústavy, listiny a dohovoru, preto odmietol pri predbežnom prerokovaní aj túto časť ústavnej sťažnosti podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

III.3. K namietanému porušeniu označených práv postupom okresného súdu v napadnutom konaní:

41. Ústavný súd opakovane poukazuje na to, že účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia štátneho orgánu. Samotným prerokovaním veci na súde alebo na inom štátnom orgáne sa právna neistota neodstráni. K vytvoreniu želateľného stavu, t. j. stavu právnej istoty dochádza v zásade až právoplatným rozhodnutím súdu alebo štátneho orgánu. Preto na naplnenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy nestačí, aby štátne orgány vec prerokovali, prípadne vykonali rôzne úkony bez ohľadu na ich počet (napr. I. ÚS 10/98, III. ÚS 224/05).

42. Podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu sa ochrana základnému právu podľa čl. 48 ods. 2 ústavy poskytuje v konaní pred ústavným súdom len vtedy, ak v čase uplatnenia tejto ochrany porušovanie tohto základného práva označenými orgánmi verejnej moci (v tomto prípade okresným súdom) ešte mohlo trvať. Ak v čase, keď ústavná sťažnosť bola doručená ústavnému súdu, už nemohlo dochádzať k namietanému porušovaniu označeného základného práva postupom označeného súdu, ústavný súd sťažnosť zásadne odmietne ako zjavne neopodstatnenú [§ 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde].

43. V nadväznosti na uvedený právny názor ústavný súd poukazuje na skutočnosť, že jednou zo základných pojmových náležitostí ústavnej sťažnosti podľa čl. 127 ústavy je to, že musí smerovať proti aktuálnemu a trvajúcej zásahu orgánov verejnej moci do základných práv sťažovateľa. Uvedený názor vychádza zo skutočnosti, že ústavná sťažnosť zohráva významnú preventívnu funkciu ako účinný prostriedok na to, aby sa predišlo zásahu do základných práv, a v prípade, že už k zásahu došlo a jeho účinky stále trvajú, aby sa v porušovaní týchto práv ďalej nepokračovalo (m. m. IV. ÚS 225/05, III. ÚS 317/05, II. ÚS 67/06).

44. Zjavná neopodstatnenosť ústavnej sťažnosti, prostredníctvom ktorej sťažovateľ namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, môže vyplývať aj z toho, že porušenie tohto základného práva sa namieta v takom konaní pred všeobecným súdom, v ktorom už príslušný súd právoplatne rozhodol pred podaním ústavnej sťažnosti ústavnému súdu podľa čl. 127 ods. 1 ústavy (m. m. IV. ÚS 223/2010).

45. Ústavný súd v súvislosti s prípravou predbežného prerokovania ústavnej sťažnosti zistil, že okresný súd meritórne rozhodol rozsudkom č. k. 14 C 159/2011-163 zo 6. júna 2016, ktorý v spojení s potvrdzujúcim rozsudkom krajského súdu nadobudol právoplatnosť 24. apríla 2019. V čase doručenia ústavnej sťažnosti ústavnému súdu (8. marca 2023) je právna vec sťažovateľa právoplatne skončená.

46. Ústavný súd konštatuje, že postup okresného súdu v napadnutom konaní bol poznačený prietiahmi v konaní (porovnaj nálezy sp. zn. II. ÚS 191/2012 a sp. zn. II. ÚS 2/2017), avšak v čase doručenia sťažnosti ústavnému súdu už bolo vo veci právoplatne rozhodnuté, preto v tomto čase už nemohol všeobecný súd porušovať základné právo sťažovateľa podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru, čo v súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu zakladá dôvod na jej odmietnutie pre zjavnú neopodstatnenosť podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

47. V súvislosti s namietaným porušením základného práva sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru, ktoré odôvodňuje tým, že mu nebol dosiaľ riadne doručený rozsudok okresného súdu vo veci samej, ústavný súd poukazuje na skutočnosť, že sťažovateľ mal možnosť uchádzať sa o ochranu svojich označených práv podaním odvolania proti rozsudku okresného súdu vo veci samej, o ktorom bol oprávnený a aj povinný rozhodnúť odvolací súd. Z obsahu ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že proti prvoinštančnému rozsudku podal sťažovateľ odvolanie, súčasťou ktorého však uvedená argumentácia nebola (pozn. v odvolaní koncipovanom 2 dni po vyhlásení rozhodnutia vo veci samej je len konštatovanie sťažovateľa, že mu ešte nebol doručený rozsudok okresného súdu, čo je vzhľadom na lehotu na vypracovanie rozhodnutia logické), teda odvolací súd ju nepodrobil svojmu prieskumu v odvolacom konaní.

48. Ústavou vymedzená právomoc ústavnému súdu neumožňuje, aby nahrádzal rozhodovaciu činnosť (právomoc) všeobecných súdov, ak je založená zákonom alebo na základe zákona. Ústavný súd môže uplatniť svoju právomoc až vtedy, ak fyzická alebo právnická osoba nemala inú ústavnú a zákonnú možnosť účinnej ochrany svojich práv. Ústava ani zákon o ústavnom súde nepripúšťajú, aby si sťažovateľ ako účastník konania zvolil medzi súdnymi orgánmi ochrany porušených základných práv a slobôd. Naopak, z čl. 127 ods. 1 ústavy jednoznačne vyplýva, že sťažovateľ pred tým, ako požiada o ústavnú ochranu, ústavný súd musí vyčerpať všetky (iné) dostupné a účinné prostriedky ochrany svojich práv. Podľa stabilizovanej judikatúry ústavný súd nie je oprávnený poskytovať ochranu ústavnosti vo veciach, v ktorých sa sťažovateľ mohol domôcť ochrany svojich práv v konaní pred všeobecným súdom vlastnými, dovolenými a v danom prípade Civilným sporovým poriadkom ustanovenými procesnými úkonmi (I. ÚS 161/02, I. ÚS 79/07).

49. Keďže sťažovateľ právne prostriedky, ktoré mu priznáva zákon na ochranu jeho práv, nevyčerpal a nepreukázal, že sa tak stalo z dôvodov hodných osobitného zreteľa, ústavný súd sa meritórne uvedenou argumentáciou, ktorou odôvodňoval porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, nezaoberal, ale túto pri predbežnom prerokovaní podľa zásady *ratio temporis* odmietol ako neprípustnú podľa § 132 ods. 2 v spojení s § 56 ods. 2 písm. d) zákona o ústavnom súde.

50. Keďže ústavná sťažnosť bola odmietnutá ako celok, rozhodovanie o ďalších procesných návrhoch sťažovateľa v uvedenej veci stratilo opodstatnenie, a preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 9. augusta 2023

Luboš Szigeti
predseda senátu